

Dia del Multilateralisme

En un món marcat per complexos desafiaments globals, des del canvi climàtic fins a les crisis humanitàries, la importància del multilateralisme no ha estat mai tan evident. El Dia del Multilateralisme és un recordatori profund del compromís col·lectiu dels països amb la cooperació i el diàleg globals. Amb la celebració d'aquest dia, hi ha una afirmació renovada de la dedicació als principis del multilateralisme que sostenen les Nacions Unides i els seus esforços per promoure la pau, la seguretat i el desenvolupament sostenible a tot el món.

L'essència del multilateralisme

El multilateralisme representa un enfocament de les relacions internacionals en què els països s'uneixen per abordar qüestions globals que transcendeixen les fronteres nacionals. És la base sobre la qual es van construir les Nacions Unides després de la Segona Guerra Mundial, impulsades per una aspiració col·lectiva de fomentar la cooperació internacional i prevenir conflictes futurs.

Aquest dia celebra l'esperit d'acció col·lectiva. Destaca els èxits que han estat possibles gràcies als esforços de col·laboració d'estats, organitzacions i societat civil que treballen a través del sistema multilateral. Aquests èxits inclouen avenços significatius en àrees com el desarmament, els drets humans, la protecció ambiental i l'alleujament de la pobresa.

Històries d'èxit del multilateralisme

Erradicació de la verola

Un dels triomfs més notables del multilateralisme és l'erradicació de la verola.

Aquest èxit va ser encapçalat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), una agència de les Nacions Unides, en una campanya global de vacunació que va començar a finals dels anys 1960. El 1980, la verola va ser declarada erradicada, cosa que va marcar la primera malaltia a la història de la humanitat a ser eliminada mitjançant l'esforç humà. Aquest èxit va demostrar el poder de la cooperació global en salut pública i ha tingut un precedent per als esforços actuals per erradicar altres malalties infeccioses a través de la col·laboració internacional.

El Protocol de Montreal

Adoptat el 1987, el Protocol de Montreal sobre Substàncies que esgoten la Capa d'Ozó és un tractat internacional històric que exemplifica una governança ambiental amb èxit. Va ser dissenyat per eliminar gradualment la producció i el consum de substàncies que esgoten la capa d'ozó per protegir la capa d'ozó de la Terra. Gràcies a la ratificació universal i la implementació del protocol, la capa d'ozó

s'està recuperant i les projeccions suggereixen una recuperació significativa a mitjans d'aquest segle. El protocol sovint serveix com a model de cooperació internacional eficaç i demostra com els acords globals poden abordar qüestions ambientals complexes.

Acord de París sobre el Canvi Climàtic

L'Acord de París, adoptat el 2015 en el marc de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC), és un èxit fonamental en la lluita contra el canvi climàtic. Uneix totes les nacions en un acord únic per emprendre esforços ambiciosos per combatre el canvi climàtic, amb l'objectiu de limitar l'escalfament global a molt per sota dels 2 graus Celsius. Aquest acord mostra el compromís de la comunitat mundial amb la transició cap a fonts d'energia sostenibles i la creació de resiliència climàtica.

Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

Adoptats per tots els estats membres de les Nacions Unides el 2015, els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) proporcionen un pla compartit per a la pau i la prosperitat de les persones i el planeta, ara i en el futur. Aborden desafiaments globals, inclosa la pobresa, la desigualtat, el canvi climàtic, la degradació ambiental, la pau i la justícia. Els ODS són un exemple de multilateralisme que treballa per donar forma a les prioritats i aspiracions globals de desenvolupament, amb països de tot el món mobilitzant esforços per assolir aquests objectius compartits.

Pla d'acció integral (JCPOA)

També conegut com a acord nuclear amb l'Iran, el JCPOA és un acord sobre el programa nuclear de l'Iran aconseguit a Viena el 14 de juliol de 2015 entre l'Iran i el P5+1 (els cinc membres permanents del **Consell de Seguretat de les Nacions Unides**: Xina, França, Rússia, Regne Unit, Estats Units, més Alemanya) juntament amb la Unió Europea. Aquest acord va ser un èxit diplomàtic important, que demostra que les complexes qüestions de seguretat internacional poden abordar eficaçment mitjançant negociacions multilaterals.

Aquests exemples ressalten com els marcs multilaterals i els esforços cooperatius han abordat amb èxit i continuen gestionant alguns dels desafiaments més urgents del món. Cada cas subratlla la importància de la col·laboració, els objectius compartits i l'acció col·lectiva entre nacions i sectors, i serveix com a recordatoris poderosos del que es pot aconseguir quan la comunitat internacional treballa en conjunt.

Desafiaments actuals i el paper del multilateralisme

El panorama global actual enfronta desafiaments que cap nació no pot resoldre per si sola. El canvi climàtic, les pandèmies, la desigualtat generalitzada, la guerra i les tensions geopolítiques requereixen una aliança unificada. Acostar-se. El multilateralisme permet unir recursos, compartir coneixements i elaborar estratègies transfrontereres per abordar aquests immensos desafiaments de manera

eficaç.

Preocupacions pel nacionalisme i la sobirania

Un dels obstacles principals al multilateralisme és l'augment dels sentiments nacionalistes i proteccionistes a molts països. Els governs poden prioritzar els interessos i la sobirania nacionals sobre la cooperació internacional, per por de perdre control sobre les seves polítiques. Això pot generar resistència contra acords o organitzacions internacionals que es perceben com a infractores de l'autonomia nacional, dificultant l'assoliment de consens sobre qüestions globals.

Desigualtat en la governança global

L'estructura de la governança global pot perpetuar les disparitats entre les nacions, particularment entre països desenvolupats i en desenvolupament. Els països més grans i econòmicament més poderosos sovint tenen més influència en les institucions internacionals, cosa que porta a polítiques que reflecteixen els seus interessos sobre els de les nacions menys poderoses. Aquesta disparitat pot ser una manca d'acceptació per part dels països que senten que les seves necessitats i perspectives no estan adequadament representades.

Burocràcia i ineficiència

Les organitzacions multilaterals, com les del sistema de les Nacions Unides, sovint són criticades per les complexes burocràcies i els lents processos de presa de decisions. La necessitat aconseguir consens entre una àmplia

gamma de parts interessades pot portar a acords diluïts o accions endarrerides, que són menys efectives per abordar problemes urgents. Aquesta inèrcia burocràtica pot socavar la credibilitat i l'eficàcia dels esforços multilaterals.

Finançament i assignació de recursos

Les iniciatives multilaterals sovint requereixen importants recursos financers, l'obtenció dels quals pot resultar difícil. Poden sorgir disputes sobre finançament, particularment quan els estats membres no estan d'acord sobre les sumes de les contribucions o com s'han d'assignar els fons. Les crisis econòmiques o els canvis a les prioritats polítiques dels països membres també poden conduir a una reducció del finançament de les organitzacions multilaterals, cosa que obstaculitza la seva capacitat per dur a terme els seus mandats.

Compliment i aplicació

Garantir el compliment dels acords internacionals continua sent un repte important. Els acords multilaterals sovint no tenen mecanismes sòlids d'aplicació, i depenen més aviat del compliment voluntari o de la pressió dels parells. Això pot fer que els Estats signin acords sense comprometre's plenament a la seva implementació o que no hi hagi cap recurs quan els Estats no compleixen amb les seves obligacions.

Tensions geopolítiques

Els conflictes i les rivalitats geopolítiques poden afectar greument l'eficàcia de les institucions multilaterals. Quan els Estats

poderosos utilitzen aquestes plataformes per promoure els seus interessos geopolítics, poden generar polarització i conflictes dins les organitzacions internacionals. Això pot obstruir la cooperació eficaç i provocar estancaments, en què no s'aconsegueixen avenços substancials en qüestions crítiques.

Adaptar-se als nous reptes globals

El ritme ràpid del canvi global presenta un desafiament continu per als marcs multilaterals existents, que poden no ser prou àgils per abordar de manera efectiva qüestions noves o en evolució. Qüestions com la ciberseguretat, la intel·ligència artificial i la regulació de les empreses tecnològiques multinacionals requereixen nous enfocaments i enteses, que poden ser difícils de gestionar a les estructures multilaterals tradicionals.

En una era definida per l'escalada de conflictes globals, com Rússia i Ucraïna, Israel i Palestina, entre d'altres, s'ha intensificat la necessitat d'un sòlid multilateralisme. Les crisis actuals ressalten la importància crítica de la col·laboració internacional per gestionar qüestions complexes i promoure la pau global. Aquesta urgència subratlla la necessitat d'una reforma i adaptació contínua de les institucions multilaterals per millorar la seva capacitat de resposta, eficàcia i inclusió. Millorar aquestes institucions és fonamental per mantenir la rellevància i eficàcia del multilateralisme al segle XXI.

Trucada a l'acció

En commemorar el Dia del Multilateralisme, advoquem per institucions internacionals sòlides i continuem recolzant les Nacions Unides en els seus esforços. Encoratgem també les nacions de tot el món a defensar els principis de la cooperació multilateral, perquè només junts podrem enfrontar els desafiaments d'avui i de demà.

Sofia Maria Schultz
Grau en Política, Economia i Dret
Universitat ESADE

Fonts de referència

Agència de protecció ambiental. "Fites: Llei d'Aire Net". EPA, www.epa.gov/ozone-layer-protection-milestones-clean-air-act.

Organització Mundial de la Salut. "Història de la vacunació contra la verola". Organització Mundial de la Salut, www.who.int/news-room/spotlight/history-of-vaccination/history-of-smallpox-vaccination?topicsurvey=ht7j2q

Associació de Control d'Armes. "El PAIC d'una ullada". associació de control d'armes, www.armscontrol.org/factsheets/JCPOA-at-a-glance.

Priyanshu. "Insuficiència del dret internacional". Times of India, 12 d'agost de 2021, www.timesofindia.indiatimes.com/readersblog/opinionsofpriyanshu/insufficiency-of-international-law-55615/

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

